

[Justitsministeren.]

egen formue i lighed med, hvad der f. eks. er tilladt statsanstalten for livsforsikring. Dette vil tillige kunne medføre en forøgelse af overformynderiets indtægter, uden at sikkerhedshensynet krænktes.

Siden ikrafttrædelsen af loven af 1868 har overformynderiet været delt i en indenbys og en udenbys afdeling. Som der nærmere er gjort rede for i bemærkningerne til lovforslaget, gjaldt der på en række punkter forskellige regler for de to afdelinger, men de fleste af disse særregler er nu bortfaldet. Da de særregler, der er fastsat i loven af 1868 angående udenbys afdelingens lånevirkksomhed, ikke længere er tidssvarende, foreslås denne deling ophævet. Det vil betyde en væsentlig simplificering og billiggørelse af forretningsgangen indenfor overformynderiet. Det hidtidige princip, hvorefter de under overformynderiet hørende midler bestyres dels som en samlet masse, dels særskilt, foreslås opretholdt i lovforslagets afsnit II og III. I afsnit II angående massebestyrelsen er der foreslået en modernisering og forenkling af reglerne om udlån af midler i fast ejendom, så at reglerne bliver ens for København og for det øvrige land. Den vigtigste ændring i så henseende i forhold til den gældende lov er den, at man ikke har medtaget de hidtil gældende regler, hvorefter de midler, der skal udlånes, såvidt muligt skal fordeles på samtlige amter i samme forhold, som der fra hvert amt er indkommet rede penge. Disse udlånsregler er ikke længere forenelige med nutidens forhold. Der kan ikke under nutidens stærke udvikling af realkreditte lægges nogen som helst vægt på opretholdelse af kravet om tilbageførelse af de fra det enkelte amt indkomne midler netop til samme amt. Efter lovforslaget vil dernæst udlån nu kunne ske, i alt fald hvor midlerne er disponible, uden at der skal foranstalles udbud for hele landet under eet, og der åbnes derved mulighed for en genoptagelse af overformynderiets lånevirkksomhed, som for tiden er gået i stå.

Under udvalgsbehandlingen i det andet høje ting blev der i denne forbindelse fremsat ønske om oplysninger om, hvorledes man herefter nærmere havde tænkt sig at organisere udlånsvirksomheden. Overformynderiet har i den anledning oplyst, at man på grund af de beskedne beløb, der normalt vil være disponible til udlån, vil være betænkelig ved overhovedet at foretage offentligt udbud, og at det derfor er hensigten fremtidig med mellemrum, når der er disponible midler, at gennemgå de

ansøgninger, der er indsendt af lånsøgere på eget initiativ, og derefter udlåne på dette grundlag. Samtidig er det så meningen ved førelse af statistik at sikre sig, at udlånene såvidt muligt bliver fordelt over alle egne af landet. Overformynderiet gjorde i den anledning opmærksom på, at den nuværende anbringelse af massemidlerne i forskellige kreditforeningsobligationer, hvori størstedelen af massen for tiden er anbragt, ikke giver udtryk for nogen tendens til at begunstige særlig de københavnske kreditforeninger. Iøvrigt har overformynderiet oplyst — og det fremgår af oversigten —, at der i 1941 er udlånt ca. 46 mill. kr. til ca. 2 100 låntagere; af lånebeløbet var ca. 20 mill. kr. anbragt i byejeendomme og ca. 26. mill. kr. i landejendomme. I 1950 er antallet af låntagere gået ned til ca. 1 000 og lånebeløbet til ca. 20 mill. kr. fordelt med 11 mill. kr. på byejeendomme og 9 mill. kr. på landejendomme. Indfrielsen har altså haft et større omfang på landet end i byerne. De ca. 9 mill. kr., der for tiden er anbragt i landejendomme, fordeler sig på landejendomme efter disses størrelse således, at der i ejendomme med en ejendoms-skyld på under 50 000 kr. er anbragt 3½ mill. kr., fordelt på 329 låntagere, medens der i ejendomme med en ejendomsskyld på over 50 000 kr. indestår ca. 5½ mill. kr., fordelt på 195 låntagere. Efter disse oplysninger erklærede landstingsudvalget sig tilfreds.

Renten af udlån foreslås i § 7 fastsat af overformynderiet, medens det hidtil har været justitsministeren, der skulle fastsætte lånerenten. Denne ændring må anses for ubetænkelig, da konkurrencen på lånemarkedet ved sparekasser og kreditforeninger vil være tilstrækkelig effektiv til at garantere mod urimelige rentekrav fra overformynderiets side. Da det er tilladt andre långivere at beregne sig en provision på indtil 2 pct. af lånebeløbet, er det foreslået her at give overformynderiet en lignende adgang til at beregne sig provision.

Ved behandlingen af lovforslaget i det andet høje ting blev det spørgsmål rejst, om det ikke ville være rigtigst at lade lånebestyrelserne medvirke ved fastsættelsen af denne udlånsrente. Overfor dette forslag anfører overformynderiet imidlertid — og efter min mening med fuld føje —, at lånebestyrelsernes hovedopgave, bl. a. med støtte i deres lokale kendskab, er sammen med overformynderiet at bedømme den sikkerhed, pantterne yder for lån, hvorimod det må anses for at ligge udenfor deres naturlige arbejdsfelt at medvirke ved fastsættel-